

Kas!

Etusivu Kirjoitusohjeet | Writing Instructions Tietoa blogista

Kohtaamisia, ei kuiluja – tutkimus ja työelämä dialogissa

11.9.2025 Pia Kola-Torvinen

Tiedekuntamme työelämäprofessori, opetusneuvos Pia Kola-Torvinen piti alla olevan puheen aiheesta "Kohtaamisia, ei kuiluja – tutkimus ja työelämä dialogissa" työelämäprofessuurikauden avajaistilaisuudessa 3.9.

Suomalainen koulutusjärjestelmä on kansainvälisesti arvostettu – ja yksi sen vahvuuksista on, että se perustuu tutkittuun tietoon. Tutkimus on kasvatuksen ja koulutuksen supervoima. Se antaa suuntaa, syvyyttä ja ymmärrystä ilmiöihin, jotka vaikuttavat lasten ja nuorten oppimiseen, hyvinvointiin ja tulevaisuuteen.

Mutta jotta tutkimus todella vaikuttaa, tarvitaan systeemistä ymmärrystä ja vuoropuhelua työelämän kanssa.

Kasvatus ja koulutus ei ole irrallinen saareke – se on osa yhteiskuntaa. Kasvatus ja koulutus ovat sidoksissa moniin yhteiskunnallisiin ilmiöihin: eriarvoisuuteen, osallisuuteen, teknologian kehitykseen, kulttuurisiin muutoksiin ja työelämän murrokseen. Siksi koulutuksen kehittämisessä tarvitaan laaja-alaista ymmärrystä siitä, miten nämä ilmiöt vaikuttavat oppimiseen ja opettamiseen. Tutkimus ei voi olla vain työelämän palvelija, eikä koulutukseen voi olla pelkkä työelämän tarpeisiin räätälöity tuote.

Työelämän ja tutkimuksen vuoropuhelua voidaan tarkastella myös systeemisestä näkökulmasta. Systeeminen viittaa järjestelmään kuuluvaan tai siihen kohdistuvaan tai sitä koskevaan toimintaan, joka voi myös tarkoittaa sosiaalisen toiminnan rakennetta ja toimintaideaa. Systeemistä näkökulmasta kasvatus ja koulutus on ankkuroitunut oppimiseen ja aikaan. Oppimiseen voidaan vaikuttaa, koska ihmisten välinen vuorovaikutus on kasvatuksessa ja koulutuksessa vahvasti läsnä ja ajallisesta näkökulmasta kasvatuksen ja koulutuksen tavoitteena on edistää muun muassa tulevaisuudessa tarvittavia taitoja.

Systeemistä rakennetta kuvataan usein siten, miten järjestelmä on organisoitu, mutta se voi olla myös näkökulma, jolla systeemin osat liittyvät toisiinsa. Näiden osien liittyminen toisiinsa ja niiden tunnistaminen ja ymmärtäminen ovat systeemiajattelun ydintä. Systeeminen ymmärrys auttaa näkemään, että kasvatuksen ja koulutuksen kehittäminen ja arviointi, opettajan ammatillinen kasvu ja tutkimus eivät ole erillisiä ilmiöitä, vaan osa kokonaisuutta.

Tutkimusta hyödynnetään koulutusjärjestelmässä monella eri tasolla: kansallisessa päätöksenteossa, opetussuunnitelmien ja pedagogisten käytäntöjen kehittämisessä, opettajankoulutuksessa, koulutuksen arvioinnissa ja paikallisessa kehittämistyössä.

Opettajana kasvaminen ei pysähdy siihen, kun valmistutaan ammattiin. Se kehittyy, syvenee ja muuntuu koko uran ajan. Tämä kehitys ei tapahdu

automaattisesti – se vaatii aktiivista, tietoista oppimista. Keskeistä on reflektio: oman toiminnan tarkastelu, sen tiedostaminen ja kyky nähdä tuttu tilanne uudesta näkökulmasta. Mutta jotta tämänkaltainen uran aikainen oppiminen voisi olla mahdollista, täydennyskoulutuksen on oltava muutakin kuin tiedon jakamista. Sen tulisi olla vuorovaikutteista, kontekstuaalista ja osallistavaa. Koulutuksen tulisi lähteä opettajan arjesta – siitä, mitä tapahtuu ryhmässä, käytävillä ja tiimipalaverissa. Sen tulisi mahdollistaa reflektion – antaa tilaa keskustelulle, kokemusten jakamiselle ja yhteiselle pohdinnalle. Täydennyskoulutuksen tulisi yhdistää tutkimus käytäntöön – tuoda esiin ajankohtaista tietoa, mutta myös auttaa soveltamaan sitä omassa työssä. Tutkimuslukutaito – kyky arvioida menetelmiä, tuloksia ja niiden soveltuvuutta – onkin olennainen osa opettajan ammatillista osaamista.

Moni opettaja tai kehittäjä kokee vaikeaksi löytää juuri omaan työhönsä sopivaa tutkimustietoa. Tutkimus voi tuntua etäiseltä, vaikeaselkoiselta tai liian yleiseltä. Minkälaista vuorovaikutusta tutkimuksen ja työelämän tulisi tehdä, jotta tutkittu tieto tulisi lähemmäksi kasvatuksen ja koulutuksen arkea? Kasvatusta ja koulutusta on syytä ymmärtää ennen kaikkea sosiaalisina yhteisinä, jossa vuorovaikutus on kasvatuksen ja oppimisen ydin. Opettajuudessa tarvitaan entistä enemmän vuorovaikutus- ja ryhmänohjaustaitoja – myös opettajankoulutuksen rakenteita pitäisi kehittää tätä tukemaan.

Tutkimus, koulutus ja työelämä voivat kohdata – ei kuiluina, vaan dialogina. Systeeminen ymmärrys auttaa näkemään kokonaisuuden, ja vuoropuhelu tuo tutkimuksen lähemmäs käytäntöä. Opettajuus kasvaa koko uran ajan.

Kirjoittajana opetusneuvos ja Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan työelämäprofessori Pia Kola-Torvinen Opetushallituksesta

Categories: [kasvatustiede](#), [Opettajuus](#), [Osaaminen](#), [Tutkimus](#), [työelämä](#), [Yhteiskunnallinen vuorovaikutus](#)

Keywords: [Opetushallitus](#), [työelämäprofessori](#)

Share

